

Obsah

Úvodem	9
1. Filosofie, věda a společnost	15
Od mýtu k poznatku	15
Počátky vědy	20
Vývoj vědy	23
Klasická mechanika	26
Evoluce	28
Průmyslová revoluce	32
Vědeckotechnická revoluce	35
Informační revoluce	39
Třetí vlna	41
Věda a filosofie	43
Filosofie a metodologie	49
Literatura	56
2. Vývoj filosofie a metodologie vědy ve 20. století	59
I. Novopozitivistické pojetí vědy a filosofie	59
1. Empirismus	61
2. Induktivismus	65
3. Empirické kritérium smyslu	66
4. Kumulativismus	72
5. Analýza jazyka vědy	73
6. Jednotná věda	76
Literatura	80
II. Falzifikační model vědy K. R. Poppera	81
1. Báze empirických věd	82
2. Falzifikace a hypoteticko-deduktivní metoda	84
3. Vývoj vědy	87
4. Metodologické konvence	91
5. Přísné testy	92

6. Třetí svět	96
Literatura	98
III. Logicko-rekonstrukcionistické pojetí filosofie vědy	100
1. Parciální interpretace teoretických pojmů	103
2. Deduktivně nomologický model vědeckého vysvětlení	110
3. Kumulativní vývoj vědeckých teorií	112
Literatura	116
IV. Historická a holistická koncepce vývoje vědy T. S. Kuhna	118
1. Historické pojetí vývoje vědy	119
2. Vědecká revoluce	123
3. Holismus	125
4. Sociologismus	129
5. Vztah teorie a pozorování	134
Literatura	140
V. Metodologie vědeckých výzkumných programů (I. Lakatos)	141
1. Vědecký výzkumný program	142
2. Vnitřní a vnější historie vědy	147
Literatura	150
VI. Nové koncepce ve filosofii vědy 20. století	151
1. Vývoj vědy jako progresivní internalizace (D. Shapere)	152
2. Bootstrapová teorie vědecké justifikace T. Nicklese	166
3. Sémantický přístup B. C. van Fraassena	176
4. Kognitivní přístup ke zkoumání vědy R. N. Gierea	184
Literatura	193
VII. Metodologický anarchismus P. K. Feyerabenda	195
1. Parazitní statut pozorování	195
2. Pojetí alternativních teorií	201
3. Budoucnost filosofie vědy	206
Literatura	210
VIII. Sociologický obrat ve filosofii vědy	211
1. Problém moci	211
2. Sociologický obrat	213
3. Sociální a kulturní antropologie	221
Literatura	223
IX. Postmodernismus	225
Literatura	232
3. Problémy, tendence a perspektivy	235
I. Realismus	240
1. Konvergentní epistemický realismus	241
2. Instrumentalismus	244
3. Realismus a materialismus	246
Literatura	249

II. Vědecké poznání	250
1. Evoluce poznání	250
2. Problém reprezentace	253
3. Informace	256
4. Digitalizace	260
5. Problém porozumění	263
6. Problém nadosobního subjektu ve vědě	270
Literatura	272
III. Téma pravdy ve filosofii vědy	273
1. Pravdivost vědeckých teorií?	278
2. Pravdivost fakt?	282
IV. Memy, sociální učení a kulturní evoluce	286
1. Memy a rozvoj vědeckého poznání	288
2. Memy a empirické danosti	290
3. Memy a teoretické entity	292
4. Sociální učení	293
5. Gnoseologický subjekt	297
6. Evoluce kultury	299
Literatura	300
V. Věda, hodnoty a etické zásady	301
1. Svět hodnot	301
2. Věda a hodnoty	304
3. Etické zásady	307
Literatura	311
VI. Vědecká racionalita	313
Literatura	324
Resumé	325
Summary	329
Zusammenfassung	334
Rejstřík	337